

Oponentský posudek
Akademie výtvarných umění v Praze

Diplomantka: Karolína Schön

Název diplomové práce: Tohle téma se mě netýká

Diplomová práce Karolíny Schön se věnuje velmi aktuálním a zároveň palčivým tématům jako je prekarizace práce v umění a dřív nebo později přicházející vyhoření. Tedy potíží, kterým čelí pracující (nejen) v kultuře. I my, jako oponentky, usedáme k psaní tohoto posudku vyčerpané, po určité více než osmi hodinách jiné práce, kterou si zajišťujeme skromné přežití, i další úplně neplacené práce, ať už v umění nebo v domácnosti.

V covidové a postcovidové době se kromě oficiálního povýšení jednotlivých témat na tzv. relevantní, povedlo také dané problematiky dostat do každodenních diskuzí. Nicméně to, co (ne)zůstává překvapením je, že o co rychleji se dané problematiky dostanou do širšího povědomí, o to více v jakýchkoliv změnách stagnují. Není divu, že všudypřítomná frustrace studentstva, umělectva a pedagožstva zaznívá v různých podobách a ze všech stran. Nacházíme se v bodě, kdy si uvědomujeme tristní podmínky v kultuře a už jsme unaveni přijímat zakázky s vidinou možného, ale velmi vzdáleného, budoucího kariérního růstu.

Práce nás přivádí do lázní, instituce odpočinku, kde se kolektivní tělo MONIKA má oddávat kýženému oddychu. MONIKA se stává určitým východiskem, jak nejen v uměleckém, ale i celospolečenském prostředí fungovat. Spolupráce, přezkoumávání možností imaginace a odmítnutí atomizované individuality mohou být fungujícími nástroji, jak se ze všeho nezbláznit. Karolína nám zprostředkovává chladný zážitek a určité odcizení vyzařující z prázdných lázní, se kterými nás instalace a především její video seznamuje. Společně procházejí prostory bez jasného záměru, snad jen s představou brzo nastupujícího odpočinku a oddechnutí. To ale nepřichází a jednotlivé postavy, oblečené do bílých masek, naopak ještě zintenzivňují náš prožitek a namísto uvolnění se, zúzkostňují naše myšlenky a zavrhuji blízkou úlevu. Osobní (kolektivní) stávku těl a únavu, kterou ve své diplomové práci s příznačným názvem *Tohle téma se mě netýká* Karolína demonstruje, chápeme jako akt a přiznání si své fyzické a mentální vyčerpanosti.

S přihlédnutím k tomu, že diplomové práce většiny studentstva, jsou obecně vnímaná jako symbol úspěšného studia na akademii a svou formou prezentují nabitě znalostí, rozsah praxe a úspěchů získaných za dobu studia, hodnotíme jako odvážné gesto a přiznání si vlastní zranitelnosti.

Pevně doufáme, že se s novými generacemi absolventstva uměleckých škol se budeme s podobnými tématy setkávat stále častěji. Téma hodnotíme pozitivně jako vědomý, ba dokonce nezbytný počin na poli současného umění. Nicméně, v jeho zpracování sledujeme několik nejasností ohledně nahodilého použití a práce s médii i samotného výběru a zpracování video záběrů. Předpokládáme, že finální forma instalace při obhajobě diplomové práce tyto nejasnosti zodpoví.

Otázky k rozpravě

Vaše diplomová práce se zabývá vyhořením a jeho možnými východisky, kterými má být zpomalení a odpočinek. Jak si lze vysvětlit, že odpočinkový lázeňský pobyt se změnil v pracovní uměleckou rezidenci?

Jak bude vypadat ideální odpočinek ve společnosti, která uznává a důstojně ohodnocuje uměleckou práci?

Kolektivní praxe se zdá být ideální odpovědí na individualizovanou kapitalistickou situaci. Kolektiv se však paradoxně dostává do ještě horších pracovních podmínek než kdyby jeho členstvo pracovalo individuálně (práce v kolektivu trvá zpravidla mnohem déle a mrzký honorář pro individuum se musí dělit). Jak se k tomu stavíte?

Doporučujeme udělení titulu MgA. a navrhuje klasifikaci výborně (1).

Mezi Prahou, Brnem a Ostravou
6. června 2024

kolektiv lilky_60200
(Kristýna Gajdošová, Monika Rygálová, Barbora Šimková a Tereza Vinklárková)